

V Praze dne 15.12.2020

K poskytování informací ke kauzám šetřeným ČIŽP

1. Kauzy vyšetřované orgány činnými v trestním řízení

U kauz, které šetřila ČIŽP a jejichž šetření převzaly orgány činné v trestním řízení (dále jen „OČTŘ“), ČIŽP disponuje nebo může disponovat informacemi dvojího druhu, a to:

- a) informace, které mají původ v činnosti (šetření) ČIŽP a které si OČTŘ vyžádaly;
- b) informace, které mají původ v činnosti (šetření) OČTŘ a které tyto orgány poskytly ČIŽP.

Ad a) Tyto informace ČIŽP nemůže poskytnout dle ustanovení § 8 odst. 7 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), který stanoví: „*Každý je povinen zachovávat mlčenlivost o všem, co se dozvěděl v souvislosti se součinností požadovanou podle odstavců 1 až 3; povinností mlčenlivosti není vázán pro účely řízení před soudem nebo jiným orgánem, a to v rozsahu nezbytném pro ochranu jeho práv nebo pro výkon jeho povinností. O této povinnosti a o následcích spojených s jejím porušením musí být poučen.*“

Ad b) Tyto informace ČIŽP nemůže poskytnout dle ustanovení § 8b odst. 1 trestního řádu, podle kterého: „*Osoby, kterým byly orgány činnými v trestním řízení poskytnuty informace, na které se vztahuje zákaz zveřejnění podle § 8a odst. 1 věty druhé, pro účely trestního řízení nebo k výkonu práv nebo plnění povinností stanovených zvláštním právním předpisem, je nesmějí nikomu dále poskytnout, pokud jejich poskytnutí není nutné k uvedeným účelům. O tom musí být tyto osoby poučeny.*“

2. Kauzy šetřené ČIŽP podle kontrolního řádu nebo kauzy, u kterých ČIŽP vede přestupkové řízení

Účelem kontrol prováděných ČIŽP podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád) je zjistit, zda jsou dodržovány předpisy na úseku ochrany životního prostředí. V rámci kontrol ČIŽP provádí neodkladné, neopakovatelné a jiné úkony, které - v případě, že je zjištěno porušení předpisů na úseku ochrany životního prostředí - jsou použity v přestupkovém řízení. ČIŽP proto nemůže poskytovat informace, pokud by jejich zveřejnění mohlo vést k jejich znehodnocení a v konečném důsledku ohrozilo zjištění a stíhání pachatele přestupku nebo trestného činu.

Na to pamatuje zákon v ust. 8 odst. 3 písm. a) zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, který umožňuje odepření poskytnutí informací, které se týkají dosud nezpracovaných nebo nevyhodnocených údajů. A dále v ust. § 8 odst. 2 písm. c) téhož zákona, který umožňuje odmítnout poskytnutí „*informací opatřovaných v rámci přípravného řízení (vyšetřování) v trestních věcech, nebo se informace týká neukončených řízení a nepravomocných rozhodnutí o přestupcích a jiných správních deliktech.*“

Z probíhajících správních / přestupkových řízení ČIŽP nemůže poskytovat informace také s ohledem na zásadu nevěřejnosti správních řízení. Nevěřejnost správních řízení je chápána jako obecná zásada, byť není výslovně uvedena mezi základními zásadami činnosti správních orgánů uvedenými v ust. § 2 až ust. § 8 správního řádu.

Zásada neveřejnosti správního řízení vyplývá z ust. § 15 odst. 3 správního řádu (mlčenlivost úředních osob), ust. § 38 odst. 2 správního řádu (nahlížet do spisu jsou oprávněni jen účastníci řízení, jiné osoby jen tehdy, „*prokáží-li právní zájem nebo jiný vážný důvod a nebude-li tím porušeno právo některého z účastníků, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejný zájem.*“) a ust. § 49 odst. 2 správního řádu (neveřejnost ústního jednání).

Existenci zásady neveřejnosti správních řízení lze dovést i z vůle zákonodárce. Důvodová zpráva ke správnímu řádu několikrát uvádí zásadu neveřejnosti, např. k hlavě II. správního řádu: „*Některé zásady jsou integrovány v jiných částech textu, např. zásady upravující písemnost, ústnost, veřejnost a neveřejnost řízení.*“ Na jiném místě uvádí: „*Tradičně obecně platí zásada neveřejnosti správního řízení.*“

O zásadě neveřejnosti správního řízení nepochybuje ani právní věda: „*Zásada neveřejnosti zde vyplývá zejména z tradice a způsobu vedení spisu, ve kterém jsou veškeré úkony v řízení zaznamenány*“ (srov. L. Jemelka, K. Pondělíčková, D. Bohadlo: Správní řád, 5. vydání, C. H. Beck, Praha 2016, str. 303).

Zásady činnosti správních orgánů obsažené ve správním řádu, tedy i zásada neveřejnosti, se aplikují i na přestupková řízení.

3. Další omezení v možnosti poskytnout informace

Další omezení ČIŽP v poskytování informací, pokud se jedná o osobní údaje fyzických osob, mohou vyplývat z Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) a navazujícího zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů v platném znění.

Shora uvedený text nastiňuje obecné důvody odeprání poskytnutí informace. Zda ČIŽP požadovanou informaci poskytne nebo neposkytne, záleží na konkrétní žádosti.

Česká inspekce životního prostředí
JUDr. Pavel Hoke
pověřen vedením právního oddělení